

PLAN DZIAŁANIA KT 87 ds. Chowu i Hodowli Zwierząt

STRESZCZENIE

Komitet Techniczny ds. Chowu i Hodowli Zwierząt został powołany przez Polski Komitet Normalizacyjny, którego misją jest sprawne organizowanie działalności normalizacyjnej zgodnie z rozwiązaniami europejskimi i międzynarodowymi.

Komitet techniczny 87 zajmuje się zagadnieniami z zakresu:

- terminologii,
- wymagań jakościowych,
- metod badań,
- przechowywania i transportu

stosowanych dla zwierząt hodowlanych i rzeźnych oraz jaj wylęgowych.

Normalizacja pozwala na wytworzenie produktu wystandaryzowanego, który spełnia wymagania techniczne oraz wymagania i oczekiwania wykreowane przez klienta. Z tego powodu wpływa na poprawę jakości oferowanego produktu. Kluczowym celem normalizacji jest ułatwienie swobodnego przepływu szerokiej gamy produktów, dóbr i usług, dzięki harmonizacji technicznej wymagań zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Bezpieczeństwo żywnościowe jest ważnym elementem polityki każdego kraju i sprowadza się do zapewnienia odpowiedniej podaży żywności. Z kolei stosowane często określenie „bezpieczeństwo żywności” odnosi się do utrzymania czynników niepożądanych i szkodliwych, fizycznych, chemicznych i biologicznych na możliwie niskim, bezpiecznym poziomie. W ostatnich dekadach nastąpił duży rozwój wiedzy w zakresie bezpieczeństwa żywności i wpływu chowu i hodowli zwierząt na to bezpieczeństwo. Działalność badawcza w zakresie nauk zootechnicznych ukierunkowana jest na bieżące i perspektywiczne potrzeby produkcji funkcjonalnej i bezpiecznej żywności w warunkach przyjaznych dla zwierząt i środowiska przyrodniczego, a także na wykorzystanie zwierząt gospodarskich dla celów biomedycznych, jak również modyfikacja produktów pochodzenia zwierzęcego w kierunku pożądanego dietetycznej żywności. Żywność dietetyczna (funkcjonalna) wspomaga prewencję wielu chorób cywilizacyjnych i sprzyja utrzymywaniu prawidłowych funkcji organizmu.

Problemy związane z produkcją zwierzęcą znajdują odzwierciedlenie w dokumentach międzynarodowych, ratyfikowanych przez Rzeczypospolitą Polską, znalazły one również wyraz w aktualizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015.

Jednym z członków KT nr 87 jest Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy, który jest największym w resorcie rolnictwa instytutem o zasięgu ogólnokrajowym, zajmującym się sferą badań naukowych i prac rozwojowych, obejmujących hodowlę wszystkich gatunków zwierząt gospodarskich oraz całokształt problematyki produkcji zwierzęcej. Sekretariat KT nr 87 jest prowadzony przez Instytut Zootechniki PIB. Również resort nadzorujący Instytut – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – jest jednym z członków KT 87. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zleca realizację prac i wytycza niektóre kierunki działania Instytutu, szczególnie w zakresie realizacji Programów Wieloletnich, realizacji zadań laboratorium referencyjnego Instytutu Zootechniki PIB i działalność na rzecz Rolnictwa Ekologicznego. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi także upoważniło Instytut Zootechniki PIB, na mocy rozporządzenia, do realizacji i koordynacji działań na rzecz ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, w celu ochrony i zachowania rodzimych ras zwierząt oraz przechowywania materiału genetycznego.

Pozostali członkowie KT 87: Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” i Polskie Towarzystwo Zootechniczne im. Michała Oczapowskiego posiadają punkty styczności z Instytutem Zootechniki PIB przede wszystkim z kierunkami badań naukowych i prac rozwojowych w dziedzinach związanych z chowem i hodowlą zwierząt a także współpracują w zakresie bieżących prac normalizacyjnych, związanych tematycznie z chowem i hodowlą zwierząt, mających na uwadze priorytet działalności na rzecz praktyki rolniczej.

Strony zainteresowane rozwojem normalizacji w dziedzinie chowu i hodowli zwierząt to przede wszystkim rolnicy hodujący zwierzęta gospodarskie z przeznaczeniem na produkcję funkcjonalnej i bezpiecznej żywności w warunkach przyjaznych dla zwierząt i środowiska przyrodniczego. Normalizacja, pomimo dobrowolnego stosowania, jest niezbędnym czynnikiem dla zachowania pożądaných wskaźników, którymi powinny się charakteryzować produkty pochodzenia zwierzęcego, dopuszczone do sprzedaży. Zatem organizacje branżowe, dostawcy a przede wszystkim konsumenci są zainteresowani wysoką i standaryzowaną jakością nabywanych produktów.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Polska jest znaczącym producentem produktów pochodzenia zwierzęcego, zarówno na rynek krajowy jak i zagraniczny. Produkcja żywności odbywa się w oparciu o chów i hodowlę zwierząt gospodarskich w gospodarstwach w sektorze prywatnym i publicznym.

Łącznie w obydwu sektorach liczba zwierząt gospodarskich w 2013 roku wynosiła:
bydło 5 589,5 tys. szt., w tym krowy 2 442 tys. szt.,

trzoda chlewna 10 994,4 tys. szt.,
owce 223 tys. szt.,
drób 117 054 tys. szt.

W 2013 roku uzyskano następujący poziom produkcji podstawowych produktów zwierzęcych:

- żywiec rzeźny ogółem – 5 205,6 tys. ton, tj. o 1,4% mniej niż przed rokiem,
- mleko – 12 348,0 mln litrów, tj. o 0,4% więcej niż w 2012 roku,
- jaja kurze – 10 041,9 mln sztuk, tj. o 5,3% więcej niż przed rokiem.

Produkcja żywca rzeźnego ogółem w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosła 356,3 kg, a mleka 845 litrów wobec odpowiednio 352,6 kg oraz 822 l w 2012 roku.

W 2013 roku przeciętna roczna wydajność mleka od 1 krowy wyniosła 4 978 litrów i w stosunku do 2012 roku wzrosła o 2,7% (o 133 litry), nieśność kur zwiększyła się w skali roku o 7,2 % i wyniosła 209 sztuk jaj od 1 kury nioski, a wydajność wełny od 1 owcy pozostała na tym samym poziomie.

W 2013 roku w ogólnej produkcji żywca rzeźnego wzrósł, w porównaniu z rokiem 2012, udział żywca drobiowego o (2,8 p. proc.) i żywca wołowego (o 0,1 p. proc.) natomiast zmniejszył się udział żywca wieprzowego (o 2,5 p. proc.), cielęcego (o 0,2 p. proc.) i końskiego o (0,3 p. proc.). Udział pozostałych gatunków żywca rzeźnego, tj. baraniego, króliczego i koziego kształtował się na poziomie sprzed roku.

Wzrost rocznej produkcji mleka był wynikiem zwiększenia wydajności mleka od 1 krowy o 2,7 % z 4 845 litrów w 2012 roku do 4 978 litrów w 2013 roku. Średnioroczne stany krów zmniejszyły się o 57,9 tys. sztuk (o 2,3%). W 2013 roku produkcja mleka w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosła 845 litrów, tj. o 2,8% więcej niż w 2012 roku.

Produkcja jaj kurzych w 2013 roku (konsumpcyjnych i wylęgowych - łącznie) wyniosła 10 041,9 mln sztuk i była wyższa od uzyskanej w 2012 roku o 505,4 mln sztuk (o 5,3%). Wzrost krajowej produkcji jaj związany był przede wszystkim ze zwiększeniem w skali roku wydajności jaj od 1 kury nioski o 7,2%. Średnioroczne pogłowie kur niosek zmniejszyło się o 874,0 tys. sztuk, tj. o 1,8%. W 2013 roku produkcja jaj w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniosła 687 sztuk, tj. o 7,8% więcej niż w 2012 roku.

Produkcja wełny owczej niepranej w 2013 roku wyniosła 682 tony i w porównaniu z 2012 r. spadła o 6,5 tony, tj. o 0,9%. Roczna wydajność wełny od 1 owcy pozostała na takim samym poziomie jak w roku poprzednim tj. 3,0 kg . Średnioroczny stan pogłowia owiec zmalało 2,3 tys. sztuk tj. o 1%. W 2013 roku produkcja wełny w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 4,7 kg, tj. o 0,1% więcej niż w 2012 roku.

Zmiany produkcji (wzrost lub spadek) produktów pochodzenia zwierzęcego w Polsce związany jest generalnie z restrukturyzacją produkcji zwierzęcej. Zmniejsza się ilość produktów zwierzęcych, których podstawą były zwierzęta żywione paszami

pozyskiwanymi przez rolników z własnego gospodarstwa z niewielkim udziałem pasz przemysłowych. Wzrasta natomiast udział wysokowydajnej produkcji fermowej, której podstawą są pasze przemysłowe. Trend ten będzie się utrzymywał w następnych latach.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Kluczowe korzyści, które zostały już osiągnięte i wynikają z pracy KT 87:

- Poprawa jakości produktów na rynku,
- Redukcja barier w handlu,
- Jednolitość terminologii stosowanej.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

- Opiniowanie norm i innych dokumentów normalizacyjnych, wprowadzających ujednoczone wymagania dotyczące zwierząt hodowlanych i rzeźnych oraz jaj wylęgowych.
- harmonizacja i wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań, zapewnienie wysokiej jakości i bezpieczeństwa produktu a zatem zdrowia konsumenta, z uwzględnieniem ochrony środowiska.
- dokonywanie systematycznych przeglądów PN – zapewnianie aktualności zbioru PN.

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

- aktywne uczestnictwo w głosowaniach wszystkich członków KT 87,
- aktywne uczestnictwo w pracach i posiedzeniach KT wszystkich członków,
- aktywne poszukiwanie sponsorów do realizacji prac normalizacyjnych, głównie spośród producentów oraz organizacji branżowych,
- aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych,
- określenie niezbędnej współpracy z innymi KT/KZ

4.3. Aspekty środowiskowe

Działalność KT 87 nie wpływa bezpośrednio na aspekty środowiskowe, a w szczególności na ochronę środowiska. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę kierunek działania normalizacji, eliminuje potencjalne zagrożenia dla środowiska naturalnego.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynnikami mogącymi wpływać na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych są m.in.:

- brak środków finansowych na opracowanie danej PN.
- konieczność poszukiwania wykonawcy danej normy.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Aktualnie brak jest zainteresowanych finansowaniem prac na zamówienie.